

PROJEKT

EESTI NSV ENTSÜKLOPEEDIA MÄRKSÕNASTIK

ETNOGRAAFIA
ARHEOLOOGIA
ANTROPOLOOGIA

EESTI RIIKLIK KIRJASTUS
TALLINN 1964

Käesoleva märksõnastiku projekti koostasid ajalookandidaadid L. Jaanits (teadusliku osakonna juhataja) ja A. Viires, E. Tõnisson ja bioloogiakandidaat K. Mark.

	Märksõnade arv	Täheruum
1. Etnograafia	654 (34 biogr.)	216 350
2. Arheoloogia	359 (56 biogr.)	131 322
3. Antropoloogia	105 (11 biogr.)	30 730
Kokku	1118 (102 biogr.)	378 402

Ettepanekud ja soovid märksõnastiku projekti kohta palutakse saata aadressil: Tallinn, Pärnu mnt. 10, Eesti Riiklik Kirjastus, «Eesti NSV entsüklopeedia» toimetus.

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU

1. ETNOGRAAFIA

- abiajamine (rahvapärane vastastikuse abistamise komme) 250
 abielu 1500
 ader 2000, J2, B
 ahi 400
 ahing, vt. kalastus 50
 ahkju 200
 ait 300
 ajaloolis-kultuuriline valdkond 700
 akulturatsioon 300
 aletegu 500
 amulett 200
 animism 500
 Antropoloogia ja Etnograafia Muuseum (Peeter Suure nim.) 400, B
 arbuja 100
 auul 200
 avunkulaat 250

 bešmett 200
 bola 350, J
 bumerang 350, J
 burka 100

 duaalsüsteem 200

 Eesti Rahva Muuseum 1000, B
 ehalkäimine 400
 eksogaamia 400
 emajärgus 500
 endogaamia 250
 ennustamine 300
 esivanemate kultus 300
 etnogenees 300
 etnograafia 3000, B
 Etnograafia Instituut (N. N. Mikluhho-Maklai nim.) 400, B
 Etnograafiamuuseum (Eesti NSV Riiklik) 600, B
 etnoloogia, vt. etnograafia 50

 fess 350, J
 fetiš, vt. fetišism 50

 fetišism 300
 fraatria 400

 haigus 200
 haldjas 400
 halltöbi 200
 harpuun 200
 heitenuga 200
 heitepuu (odaheitmise abivahend) 700, J
 hiid 300
 hiis 300
 hing 400
 hingedeae 200
 hõim 600
 hülgejaht 400

 igand 400
 iglu 250
 ike 500, J
 inimesesöömine 400
 initsiatsioon 300
 isajärgus 500

 jaanipäev 300
 jaguõhtud 200
 jumal 400
 jurta 550, J
 jõulud 500
 jõumängud 200
 jüripäev (kombed) 200

 kaapkübar 200
 kabimüts 300, J
 kadripäev 200
 kaevepuu (algeline maaharimise vahend) 200
 kaftan 200
 kahi, vt. ohver 70
 kajakk 150
 kalastus 1300, J2
 kali 200
 kalm 150
 kama 200

kampsun (rahvarõivastes) 200
 kandmine 650, J
 kanepitemp 200
 kannibalism, vt. inimesesöömine 50
 kanuu 200
 karask 150
 katk 150
 katsikul käimine 300
 kehakaunistused 700, J
 ketramine 1000, J2
 kibitka 200
 kihlus, vt. pulmad 50
 kiik 1100, J
 kildsann 100
 kile (kaeratoit) 200
 kipu (quipu) 200
 kirmes 200
 kirst 700, J
 kišlakk 200
 koda, vt. püstkoda 100
 kodukäija 250
 koerakoonud, vt. peninukid 50
 kogukond 400
 kokošnik 450, J
 koll 150
 kombed 500
 konserveerimine (toiduainete) 400
 konvergens 200
 korilus 300
 kosjad, vt. pulmad 50
 kotermann 200
 kraal 200
 kratt 300
 krõllid (suured hõbehelmed) 200
 kudumine 2100, J
 kummitis 150
 kurat 300
 kuu (kuuga seotud uskumused) 300
 kuurits, vt. kalastus 50
 kuvaad (meeste lapsevoodi) 300
 kõlad, vt. vöökudumine 50
 käised 200
 käsikivi 700, J
 käänivõrk, vt. kalastus 50
 kääp 100
 küla 600
 külmking, vt. kodukäija 50
 külv 400
 kütimine 300
 lasso 200
 lastehirmutised 250
 laut 200
 leib 300
 lendva 150
 leviraat 400
 libahunt 200
 lihavõtted 300
 liistik 200
 liiv, vt. kalastus 50
 linaharimine 600
 ling 200
 linik 300
 lohisti (primitiivne veovahend, vene
 volokuša) 200
 lokulaud 200
 loodusrahvad 200
 lumb 150

 maa-alused 200
 maagia 500
 maakoda (maasse kaevatud elamu)
 200
 majanduslik-kultuuriline tüüp 400
 mana (mütoloogia üldmõiste) 400
 Mana (eesti mütoloogias) 150
 Manala 150
 manitu, vt. mana 50
 mardipäev (kombed) 300
 mardus 200
 mask 300
 matmine 500
 matriarhaat, vt. emajärgus 50
 matused 300
 meesteliit 400
 meestemaja 300
 mesindus 400
 Metsik 300
 mihklipäev (kombed) 300
 mokassiinid 200
 mulgirätt 200
 Murumemm 150
 murumüts 300, J
 mõdu 150

mõrd, vt. kalastus 50
mängutoad 200

nahaparkimine 700, J
narta 200
noot, vt. kalastus 50
NSVL Rahvaste Etnograafia Muuseum (Riiklik) 300
nõiamärgid 250
nõiaprotsessid 250
nõid 300
nõidus 300
näkk 150
näärpäev, vt. uusaasta 50
näarisokk 900, J

ohver 250
ohverdamine 400

paat 500
painaja 200
pallapool 200
papaaha 200
parandžaa (Kesk-Aasia naiste nägu varjav kate) 300
pastlad 200
patriarhaat, vt. isajärgus 50
patronüümia 200
peapink (alg. rahvastel magamiseks) 300, J
peerg 300
Peko 500, J
Pell 150
peninukid 250
pere 300
perekond 600
peremärk 400, J
pikk-kuub 600, J
pikne 300
pilak, vt. peerg 50
pilu (käsitöö) 150
piroog 200
pisuhänd, vt. kratt 50
pits 650, J
pohemold 550, J
polüandria 300
polügaamia 300
polügüünia 200

pontšo 200
pottmüts 350, J
pottsepis 600
preanimism 200
prees 300, J
promiskuuteet 200
puhkpüss 300
pulmad 1000
puuk, vt. kratt 50
puunõud 1000, J3
puur 600, J2
puusapõll 300
põll 200
päike (rahvausundis) 300
pärg 350, J
püha 400
püksid 400
püstkoda 650
pööripäevad 250

quipu, vt. kipu 50

rabandus, vt. lendva 50
raha (algelised raha vormid) 500
rahvakalender 1500
rahvakunst 1200 + J6 kleebisel
rahvameditsiin 400
rahvamängud 600
rahvarõivad 1500, B + J4 kleebisel
rahvateadus, vt. etnograafia 50
rahvausund 1000, B
rajad (lume- ja soorajad) 350, J
rakmed 300
rauts 200
regi 700, J
rehepeks 800
rehi 300
rehielamu 2200, J, B
rippvoodi (Lõuna-Am. võrkkiik) 200
ristsed 250
roovialune 300
rõhud 350, J
rõivastus 800
rüsa, vt. kalastus 50

sarafan 200
sari (India naiste rõivastuse) 350, J
saun 400

seelik 300
semmipuu 300
sirp 350, J
sirvilauad 550, J
skalpeerimine 300
soend, vt. libahunt 50
sororaat 300
sugukond 800
suitsutuba 500
suurpere 500
suusad 300
suvekõök 200
suvisted 200
sõba 300
sõir 200
sõjanui 350, J
sõlg 200
särk 300
šamaan 200
šamanism 400

Taara 150
tabu 400
talisman 200
tants 300
tanu 550, J
tapa (Okeania puukoorrõivas) 200
tavad, vt. kombed 50
tikkimine 400
tipi 200
toboggan 200
tomahook 350, J
Toonela 150
Tooni 100
totemism 500
trummikeel 300
tuletegemine 1000, J2
tuli 250
tulihänd, vt. kratt 50
turban 200
tuttmüts 200
tuulispea 150
tuusija 150
tõiv, vt. ohver 50
Tõnn 300
tätoverimine, vt. kehakaunistused
50

uhmer 200
uig 600, J
uisud 200
Uku 200
umbluu 200
umiakk 200
uusaasta 300

vabaõhumuuseumid 300
Vabaõhumuuseum (Eesti Riiklik)
400
vaiehitused 300
vaim 300
vaip 300
vaipseelik (ümbrik) 300
vampiir 200
vampung 200
vanker 750, J
varavedaja, vt. kratt 50
varisein (primitiivseim elamu) 200
vastlapäev 400
vatt (rahvarõivastes) 200
veimevakk 600, J
vene (õõnespuupaat) 200
veeloomad 500
veritasu 200
vibu 500
vigvam 200
vihur, vt. tuulispea 50
viisud 200
vikat 200
vorstid 300
vuristi 300
võlu 200
värvimine 400
vöö 650, J
vöökudumine 800, J2

õitsilkäimine 400
õllekann 350, J
õlu 300

äke 1900, J2

ülalistumised 250
üll 200
ürgkari 300

BIOGRAAFIAD

- Bachofen, Johann Jakob, šveitsi õigus- ja kultuuriajalool. 300
- Bastian, Adolf, saksa etnograaf 200
- Belitser, Vera Nikolajevna, nõukogude etnograaf 250
- Bielenstein, August, balti-saksa soost läti keeleteadlane ja etnograaf 300
- Boas, Franz, ameerika etnograaf 300
- Erixon, Sigurd, rootsi etnograaf 300
- Georgi, Johann Gottlieb, saksa-vene uurimisreisija ja etnograaf 300
- Haruzin, Nikolai Nikolajevitš, vene etnograaf 300
- Heikel, Axel Olai, soome etnograaf 400
- Itkonen, T. I., soome etnograaf 300
- Kosven, Mark Ossipovitš, nõukogude etnograaf 400
- Kriisa, vennad, eesti talupojad-oreliehitajad 300
- Kurrik, Helmi, eesti etnograaf 300
- Lévy-Bruhl, Lucien, prantsuse filosoof ja sotsioloog 300
- Linnus, Ferdinand, eesti etnograaf 500
- Manninen, Ilmari, soome etnograaf 650, P
- Mikluhho-Maklai, Nikolai Nikolajevitš, vene reisija, antropoloog ja etnograaf 600
- Moor, Aliise, eesti nõukogude etnograaf 300
- Morgan, Lewis Henry, ameerika etnograaf ja sotsioloog 700, B
- Moszynski, Kazimierz, poola etnograaf 300
- Ränk, Gustav, eesti etnograaf 500
- Sirelius, Uuno Taavi, soome etnograaf 400
- Sternberg, Lev Jakovlevitš, nõukogude etnograaf 300
- Zelenin, Konstantin Dmitrievitš, nõukogude etnograaf 500
- Talve, Ilmar, eesti-soome etnograaf 300
- Terentjeva, Ljudmila Nikolajevna, nõukogude etnograaf 300
- Tolstov, Sergei Pavlovitš, nõukogude etnograaf ja arheoloog 500
- Tokarev, Sergei Aleksandrovitš, nõukogude etnograaf 300
- Tšeboksarov, Nikolai Nikolajevitš, nõukogude etnograaf ja antropoloog 200
- Tylor, Edward Burnett, inglise etnograaf 200
- Valonen, Niilo, soome etnograaf 300
- Westermarck, Edvard Alexander, soome-rootsi sotsioloog ja etnograaf 300
- Viires, Ants, eesti nõukogude etnograaf 300
- Vilkuna, Kustaa, soome etnograaf 400

MAAILMA RAHVAD

- abhaasid, NSVL 200
 adžaarid, NSVL 200
 adõgeelased, NSVL 200
 aetad, Aasia 300
 afgaanid, Aasia 300
 afrikaanderid, Aafrika 300
 aimaraad, Ameerika 400
 ainud, Aasia 300
 akanid, Aafrika 200
 albaanlased, Euroopa 300
 aleuudid, Ameerika, NSVL 200
 algonkinid, Ameerika 400
 altailased, NSVL 300
 ameeriklased, Ameerika 200
 amhaarad, Aafrika 300
 andamaanlased, Aasia 250
 araablased, Aafrika, Aasia, NSVL 500
 araukaanid, Ameerika 300
 aravakid, Ameerika 300
 arneenlased, NSVL 500
 aserbaidžaanlased, NSVL 500
 assüürlased (aissoorid), NSVL 200
 asteegid, Ameerika 200
 azanded, Aafrika 300
 atapaskid, Ameerika 300
 atsteegid, vt. asteegid 50
 austraallased 500
 avarlased, NSVL 200

 bagandad, Aafrika 300
 bakongod, Aafrika 300
 balkaarid, NSVL 200
 baluubad, Aafrika 300
 balundad, Aafrika 300
 banjaruandad, Aafrika 200
 bantud, Aafrika 400
 barundid, Aafrika 300
 baskid, Euroopa 300
 basuutod, Aafrika 300
 baškiirid, NSVL 300
 beduiinid, Aafrika 200
 belutšid, Aasia 300

 bengaalid, Aasia 300
 berberid, Aafrika 300
 betšuaanid, Aafrika 300
 bihaarid, Aasia 300
 birmalased, Aasia 300
 bororood, Ameerika 300
 botokuudid, Ameerika 200
 bretoonid, Euroopa 300
 bulgaarlased, Euroopa 300
 burjaadid, NSVL 300
 bušmanid, Aafrika 400
 buurid, vt. afrikaanderid 50

 dajakid, Aasia 300
 dakootad, Ameerika 200
 dargiinid, NSVL 200
 delavaarid, Ameerika 200
 dinkad, Aafrika 300
 dolgaanid, NSVL 200
 draviidid, Aasia 400
 dunganid, vt. hueid 50

 eestlased, NSVL 600
 egiptlased, vt. araablased 100
 eskimod, Ameerika, NSVL 500
 eved, Aafrika 200
 evenid, NSVL 200
 evengid, NSVL 300

 fellahid, Aafrika 200
 filipiinlased, Aasia 300
 flaamid, Euroopa 300
 friisid, Euroopa 300
 fulbed, Aafrika 300

 gagausid, NSVL 300
 gallad, Aafrika 300
 giljakid, vt. nivhid 50
 goldid, vt. nanaid 50
 grusiinlased, NSVL 500
 guaraniid, Ameerika 300
 gudžaratid, Aasia 300
 gurkhad, Aasia 400

hakassid, NSVL 300
handid, NSVL 500
haussad, Aafrika 300
hereerod, Aafrika 200
hiinlased, Aasia 500
hindud, Aasia 300
hindustaanlased, Aasia 300
hispaanlased, Euroopa 300
hollandlased, Euroopa 300
horvaadid, Euroopa 200
hotentotid, Aafrika 300
hueid, Aasia, NSVL 300
huroonid, Ameerika 200
hutsuulid, NSVL 200

ibod, Aafrika 200
iirlased, Euroopa 300
indiaanlased, Ameerika 1500
indoneeslased, Aasia 400
ingerlased, NSVL 300
inglased, Euroopa 300
ingušid, NSVL 300
irokeesid, Ameerika 400
islandlased, Euroopa 200
isurid, NSVL 300
itaallased, Euroopa 300
itelmeenid, NSVL 300

jaapanlased, Aasia 300
jaavalased, Aasia 300
jakuudid, NSVL 300
joruubad, Aafrika 200
jukagiirid, NSVL 250
juudid 800

kabardiinid, NSVL 300
kahvrid, Aafrika 200
kalmõkid, NSVL 300
kamšadaalid, NSVL 100
kanuurid, Aafrika 300
karaiimid, NSVL 300
karakalpakid, NSVL 300
karakirgiisid, vt. kirgiisid 50
karatšaid, NSVL 250
kariibid, Ameerika 300
karjalased, NSVL 500
kasahhid, NSVL 500

kašuubid, Euroopa 200
kataloonlased, Euroopa 200
ketid, NSVL 250
ketšuaad, Ameerika 300
khmerid, Aasia 300
kikuiud, Aafrika 300
kirgiisid, NSVL 500
komid, NSVL 600
komi-permjakid, NSVL 200
koptid, Aafrika 300
korealased, Aasia 300
korjakid, NSVL 300
kossad, Aafrika 300
Kraasna maarahvas, NSVL 250
kreeklased, Euroopa 300
kreevinid, NSVL 300
kreoolid, Ameerika 200
kroaadid, vt. horvaadid 50
kubud, Aasia 200
kumõkid, NSVL 200
kurdid, Aasia, NSVL 400

lakid, NSVL 200
lamuudid, vt. evenid 50
laod, Aasia 300
laplased, Euroopa, NSVL 600
latgalid, NSVL 200
leedulased, NSVL 500
lesgiinid (lesgid), NSVL 300
liivlased, NSVL 500
Lutsi maarahvas, NSVL 300
lätlased, NSVL 500

maajad, Ameerika 300
maiad, vt. maajad 50
malailased, Aasia 300
malgašid, Aafrika 300
makedoonlased, Euroopa 300
mandingod, Aafrika 300
mandžud, Aasia 300
mansid, NSVL 500
maoorid, Okeania 300
marathid, Aasia 300
marid, NSVL 500
massaid, Aafrika 200
masuurid, Euroopa 200
mašoonad, Aafrika 300

matabeeced, Aafrika 250
melaneeslased, Okeaania 400
miaod, Aasia 300
mikroneeslased, Okeaania 300
mohikaanlased, Ameerika 200
moldaavslased, NSVL 300
mongolid, Aasia 300
monid, Aasia 300
mordvalased, NSVL 500
mundad, Aasia 300
muskoogid, Ameerika 200
mustlased, NSVL, Euroopa 600

nanaid, NSVL 300
nauad (nahuad), Ameerika 200
neegrid, Ameerika 700
neenetsid, NSVL 400
nganassaanid, NSVL 200
niloodid, Aafrika 300
nivhid, NSVL 300
nogailased, NSVL 200
norrallased, Euroopa 300
nuubialased, Aafrika 300

Obi ugrilased, NSVL 100
oriid, Aasia 300
orokid, NSVL 200
orotšid, NSVL 250
osseedid, NSVL 300
ostjakid, vt. handid, ketid, selku-
pid 100

paapud, Okeaania 300
paleasiaadid, NSVL 300
Pamiiri rahvad, NSVL 400
pandžaabid, Aasia 300
polüneeslased, Okeaania 500
pomoorid, NSVL 200
poolakad, Euroopa 300
portugallased, Euroopa 250
prantslased, Euroopa 400
pueblod, Ameerika 400
pärsilased, Aasia 300
pügmeed, Aafrika 500

retoromaanlased, Euroopa 300
rootslased, Euroopa 300
rumeenlased, Euroopa 300

saamid, vt. laplased 50
sakslased, Euroopa 500
samojeedid, NSVL 150
selkupid, NSVL 200
semangid, Aasia 250
senoid, Aasia 250
serblased, Euroopa 300
setud, NSVL 600
sindhid, Aasia 300
singaleesid, Aasia 300
siuud, Ameerika 300
slovakid, Euroopa 300
sloveenid, Euroopa 300
somaalid, Aafrika 300
soome-ugri rahvad 300
soomlased, Euroopa 600
suaheelid, Aafrika 300
suulud, Aafrika 300
suurvenelased, vt. venelased 50
sürjanid, vt. komid 50

šanid, Aasia 300
šorid, NSVL 300
šošoonid, Ameerika 300
šotlased, Euroopa 300

žee-rahvad, Ameerika 400

taanlased, Euroopa 300
taatlased, NSVL 300
tagaalid, Aasia 200
tailased, Aasia 300
talõšid, NSVL 300
tamiilid, Aasia 300
tasmaanlased, Austraalia 300
tatarlased, NSVL 500
telugud, Aasia 300
tiibetlased, Aasia 300
tšehhid, Euroopa 300
tšeremissid, vt. marid 50
tšerkessid, NSVL 300
tšernogoorlased, Euroopa 300
tšetšeenid, NSVL 300
tšibtšad, Ameerika 300
tšuungid, Aasia 300
tšuktšid, NSVL 300
tšuvašid, NSVL 300
tuaregid, Aafrika 200

tulemaalased, Ameerika 400
tunguused, vt. evengid 50
turkmeenid, NSVL 400
tuvalased, NSVL 300
türklased, Aasia 300

udegeed, NSVL 300
udmurdid, NSVL 500
uetslased, Euroopa 300
uiguurid, Aasia, NSVL 300
ukrainlased, NSVL 500
ultsid, NSVL 300
ungarlased, Euroopa 500
usbekid, NSVL 500

vadjalased, NSVL 400
valahhid, Euroopa 250
valgevenelased, NSVL 500
valloonid, Euroopa 300
vanjamveesid, Aafrika 300
veddad, Aasia 300
vendid (šorbid), Euroopa 300
venelased, NSVL 600
vepslased, NSVL 500
vietnamlased, Aasia 300
visaiaid, Aasia 200
vogulid, vt. mansid 50
votjakid, vt. udmurdid 50

2. ARHEOLOOGIA

aardeleid, vt. peitleid 50
Abaševo kultuur, pronksiajal
Volgamail 200
Abu Simbel, Egiptuse kalju-
tempel 200
Acheul-aste, vanem paleoliiti-
kum 300
Aizkraukle, liivi kalmistu Lätis 200
Akali, neoliitiline asula Eestis 500
Aitamira, seinamaalingutega koo-
bas Püreneedes 200
Ananjino kultuur, varasel raua-
ajal Kaamal 400
Anau, eneoliitiline kultuur Kesk-
Aasias 200
Ardu, kalmistu Eestis 300
arheoloogia 3000, B
Arheoloogia Instituut (NSVL TA)
700
Arheoloogiline Komisjon 400
arheoloogiline kultuur 800
arheoloogilised välitööd 600
«arktiline paleoliitikum», vt. Kom-
sa kultuur 50
artig, Liivimaa münt 200
Askola kultuur, mesoliitikumis
Soomes 200
Asote, linnus Lätis 300, B
asulakoht 400

asulamatus 200
Asva, kindlustatud asula Eestis
600
Azil-aste, mesoliitikum 400
aukhaudade kultuur, pronksiajal
Musta mere steppides 200
aureus, kuldmünt 200
Aurignac-aste, noorem paleoliiti-
kum 400
Bereznjaki, linnus Ülem-Volgal 200
Birka, linnaline keskus Rootsis 200
Biskupin, kindlustatud asula Poo-
las 200
Boğazköy, hettide pealinna asukoht
V.-Aasias 300
Borodino, pronksiaja peitleid Mol-
daavias 200
brakteaat, ühelt poolt vermitud
münt 200
Campigny kultuur, varaneoliitiku-
mis Lääne-Euroopas 200
Capsa-aste, noorem paleoliitikum
P.-Aafrikas 200
Carnac, keltide päikesetempel Bre-
tagnes 200
Chelles-aste, vanem paleoliitikum
500

- dateerimine 1200
denaar, antiik- ja keskaja hõbemünt 200
denga, vene hõbemünt 200
dirhem, araabia hõbemünt 200
Djakovo kultuur, varasel rauaajal Volgal 600
dolmen, megalitkalm 250
drahm, kreeka münt 200
Dviete, kiviaja leiukoht Lätis 200
- Egeuse kultuur, vt. Kreeta-Mükeene kultuur 50
eneoliitikum 600
eoliidid, primitiivseimad kiviriistad 200
epipaleoliitikum, vt. mesoliitikum 50
esiajalugu, vt. arheoloogia 50
- Fatjanovo kultuur, pronksiajal Volgal 600
ferding, keskaja hõbemünt 200
- Gnjodzovo, kurgaankalmistu Smolenskimaal 400
Gorbunovo, soosulad Uraalis 200
grivna, raha- ja kaaluühik Venes 400
- Haithabu, linnaline asula Šlesvigis 200
Hallstati kultuur, varasel rauaajal Lääne-Euroopas 600
Harapa, vanimaid kultuure Indias 200
haud, vt. kalme, kalmistu 50
Herculaneum, linn Roomas 150
Hersonesos, antiiklinn Krimmis 200
Hissarlik, vt. Trooja 50
- Iča, neoliitiline asula Lätis 200
idaslaavi muistised 800
Iila, 11. saj. kalmistu Eestis 400
Impiltis, linnus Leedus 300
irdmuistis, vt. muistis 50
Iru, kindlustatud asula ja linnus Eestis 600
- Jaagupi, tarandkalm 200
Jersika, linnus Lätis 300
juhuleid, vt. muistis 50
Juodkranté, merevaigu leiukoht Leedus 200
Jõuga, kääbaskalmistu Eestis 400
Jäbara, kalmete kompleks Eestis 300
Jägala, neoliitiline asula ja linna-mägi Eestis 300
- Kaarma, maalinn Saaremaal 200
Kaberla, kalmistu Eestis 250
kaelavõru 400
kalastus 2258, J
Kalevipoja säng, vt. linna-mägi 50
kaljujoonis 400
kalme 800, J4 kleebisel ($\frac{2}{3}$ tahvlit) kalmistu 400
kammkeraamika 400
kammkeraamika kultuurid 800
Kardla, peitleid Eestis 200
karjala muistised 600
katakombhaudade kultuur, pronksiajal Lõuna-Venes 200
kee 400
kellpeekrite kultuur, pronksiajal Euroopas 200
kenotaaf 200
Kenteskalns, linnus Lätis 350
keraamika 600, J 1 kleebisel ($\frac{1}{3}$ tahvlit)
Kesk-Dnepri kultuur, pronksiaeg 200
Kiik-Koba, paleoliitiline asula Krimmis 200
killing, keskaja hõbemünt 200
kinnismuistis, vt. muistis 50
Kirimäe, haualeid Eestist 300
kirves 2258, J
kiviaeg 200
kivikalme 250
kivikirstkalm 400
kliping, keskaja hõbemünt 200
Knossos, loss Kreetal 400
Koila 150
Kokumuiža, peitleid Lätist 200

Komsa kultuur, mesoliitikumis
P.-Jäämere rannikul 200
kopikas, vene rahaühik 200
Kostivere, aardeleid Eestist 200
Kostjonki, paleoliitilised asulad
Donil 400
Kreeta-Mükeene kultuur 900, B
Kreiči, neoliitiline asula Lätis 250
Krimulda, liivi kääbaskalmistud
Lätis 200
krivitsi muistised 300
kromlehh (cromlech), megaliitiline
kiviring 150
kross, keskaja münt 200
kulden, keskaja kuldmünt 200
Kul-Oba, sküüdi kurgaan 200
kultuurkiht 400
Kunda kultuur, mesoliitikum 700
kurgaan, vt. kääbas 50
Kurmaičiai, kalmistu Leedus 200
Kurna, kalmistu Eestis 200
kuuna, vene rahaühik 200
Kuusalu Pajulinn, linnamägi
Eestis 300
kõõvits, kivist tööriist 200
käävõru 300
käiguskalme 200
kääbas 300
Kääpa, neoliitiline asula Eestis 200
kökenmõding, teokarbikuhjatis-
tega asulakoht 200
külakalme 250
küttimine 600

Laadoga kurgaanid 400
laevkalme 400
Lascaux, seinamaalingutega koobas
Prantsusmaal 200
La Tène'i kultuur, raua-ajal Lää-
ne-Euroopas 600
leease 300
liivi muistised 800
Lindora, kääbaskalmistu Eestis 400
linnamägi 500
linnus 200
livoneesid, Liivimaa jaoks välja-
antud vene mündid 200

Lohu Jaanilinn, linnamägi Ees-
tis 250
lood, kaalu- ja väärtusühik kesk-
ajal 200
loomakujud 765, J
loomamatus 300
Loona, muististe kompleks Saare-
maal 400
Loone linnus, vt. Lohu Jaanilinn
50
Lubāna, kiviaja leiukoht Lätis 200
Lužitsi kultuur, pronksi- ja raua-
ajal Kesk-Euroopas 500
Lõhavere, linnamägi Eestis 700
Lyngby kultuur, mesoliitikumis
Taanis 200

maaharimine 800
maalinn 300
maalitud keraamika kultuurid,
eneoliitikum 300
Madeleine-aste, noorem paleoliiti-
kum 500
Madi, kivikalme Eestis 200
Maglemose, mesoliitiline asula
Taanis 300
Maikop, pronksiaja kurgaan
P.-Kaukaasias 300
makroliidid, massiivsed tulekivi-
esemed 200
Malta, paleoliitiline asula Siberis
200
Mariupol, neoliitiline kalmistu
Ukrainas 300
mark, keskaja kaalu- ja mündi-
ühik 300
matmine 500
megaliitehitus 400
menhir, megaliitiline kivisammas
150
merevaik 865, J
mesoliitikum 600, B
Mežotne, linnus Lätis 200
metallivalamine 900
mikroliidid, väiksed tulekiviesemed
250
milliarisi, bütsantsi münt 200

- Modlona, vaiehitus Loode-Venes 200
Mohenjo Daro, linnaline asula Indias 200
Moustier-aste, keskmine paleoliitikum 500
Muhu Linnuse maalinn 450
muinasteadus, vt. arheoloogia 50
muistis 900
Mukukalns, kindlustatud asula Lätis 250
Muuksi, linnamägi ja kalmed Eestis 400
mõõk 400
Mükeene, muististe kompleks Kreekas 800
mündindus 1000, J kleebisel (1/2 tahvliit)
- Naakamäe, neoliitiline asula Saaremaal 200
Narva, kiviaja asula Eestis 500
narva tüüpi keraamika 300
neoliitikum 600, B
nogat, vene rahaühik 200
noobel, keskaja kuldmünt 200
Novgorod 900
nukleus, tulekivi, millest löödud laaste 200
Nukši, kalmistu Lätis 200
numismaatika 400
Nurmsi, kivikalme Eestis 200
nõrkeramika 400
- oda 600
ohvrikohad 400
Olbia, antiiklinn Bugi suudmes 200
Oleni saar, mesoliitiline kalmistu Oneega järvel 1129, J
ookerhaud 300
Otepää, linnamägi ja piiskopilinnus 700
- paatmatus 350
paelkeramika kultuurid, eneoliitikumis Kagu- ja Kesk-Euroopas 500
paleoliitikum 400
- Paluküla, haualeid Eestis 300
Pantikapaion, antiiklinn Krimmis 200
panused 200
Pazõrõk, kääbaskalmistu Altais 400
Peedu Kerikmägi, linnamägi Eestis 200
peitleid 1500, J kleebisel (1/2 tahvliit)
pelgupaik 300
penn, rahaühik 350
pihukirves, paleoliitiline tööriist 483, J
Pjanobori kultuur, raua-ajal Kaamel 300
Pompeii, linn Roomas 500
pronksiaeg 700
pultorak (dreipõlker), poola münt 200
puukamberhaudade kultuur, pronksiajal Lõuna-Venes 200
põletusmatus 500
Pärnu jõe leiud, kiviaeg 400
Põide, maalinn Saaremaal 200
- Randvere, kivikalme Saaremaal 300
raua-aeg 700
rauataandamine 900
Reznes, kalmistu Lätis 300
retušš 200
riibitud keraamika 300
rinnanõel 665, J
Rinnukalns, neoliitiline asula Lätis 250
Robenhhausen, neoliitiline vaiehitus Šveitsis 300
rubla, vene rahaühik 400
ruunikivi 200
Rõuge, linnamägi Eestis 500
- sarmaadi muistised 500
Särnate, kiviaja asula Lätis 500
Satani-Dar, paleoliitiline asula Armeenias 200
Siivertsi, kiviaja võrguleid Eestis 250
sirp 483, J

sküüdi muistised 700
 solidus, kuldmünt 50
 Solohha, sküüdi kurgaan 200
 Solutré-aste, noorem paleoliitikum
 400
 Soontaga, maalinn Eestis 200
 sopka, kurgaanitüüp Novgorodi-
 maal 200
 Stonehenge, megaliitehitus Inglis-
 maal 200
 suletud leid 400
 Suomen Muinaismuistoyhdistys 400
 Suomensjärvi kultuur, mesoliitiku-
 mis Soomes 300
 Świdry kultuur, paleo- ja mesolii-
 tikumis Poolas ja Leedus 300
 sõjakirveste kultuurid, eneoliitiku-
 mis Euroopas 400
 sõlg 2258, J

 šerf, keskaja münt 100
 Šigiri kultuur, kivi- ja pronksiajal
 Uraalis 300
 Šulgan-Taš, seinamaalingutega koo-
 bas Uraalis 300

 Zarubintsõ kultuur, raua-ajal
 Dnepril 400
 Zhoukoudian, paleoliitiline koobas-
 asula Hiinas 200

 Žalnik, idaslaavlaste keskaja kalme
 200

 taaler, keskaja hõbemünt 400
 talb 1029, J
 Tamula, neoliitiline asula Eestis
 500
 tarandkalme 600
 Tardenois-aste, mesoliitikum 300
 Tartu, linnamägi Eestis 500
 Tehumardi, peitleid Eestist 250
 Teišebaini, linn ja kindlus Urar-
 tus 200
 tekstiilkeraamika 300
 Tell-el-Amarna, linnavaremed
 Egiptuses 300

Terramare kultuur, pronksiajal
 Itaalias 200
 Tešik-Taš, paleoliitiline asula
 Kesk-Aasias 200
 Tripolje kultuur, eneoliitikumis
 Ukrainas ja Moldaavias 600, B
 Trooja, linn Väike-Aasias 600, B
 Tšernjahhovo kultuur, rauaajal
 Dnepril 400
 Tšertomlõk, sküüdi kurgaan 200
 tukat, keskaja kuldmünt 150
 tulekivi, materjal riistade valmis-
 tamiseks 400
 Tutanchamoni hauakamber 400
 Tõrvala, mesoliitiline leiukoht
 Narva jõel 200
 tüpoloogiline meetod 700, B

 Unčtice kultuur, pronksiajal Kesk-
 Euroopas 300
 urnimatus 200
 uurits, kivist tööriist 200

 vадja muistised 200
 vaiehitus 300
 Valgjärv, järveasula Eestis 300
 Valjala, maalinn Saaremaal 1129, J
 Valma, neoliitiline asula Eestis 400
 Vana-Laadoga, linnaline asula 500
 varane metalliaeg 300
 Varbola, maalinn Eestis 400
 vaseaeg, vt. eneoliitikum 50
 veealune arheoloogia 500
 Vendel, kalmistu Rootsis 200
 Vene Arheoloogia Selts 500
 venekirves, kivist kirve tüüp 300
 venekirveste kultuur, hilisneoliiti-
 kumis Baltimail ja Soomes 600
 viikingite muistised 800
 vikat 300
 Viltina, kalmistu Saaremaal 200
 Virunuka, tarandkalmistu Eestis
 400
 Võisiku kultuur, mesoliitikumis
 Eestis 300

 öör, rootsi münt ja kaaluühik 200

BIOGRAAFIAD

- Ailio, Julius, soome arheoloog
200
- Anderson, Walter, folklorist ja numismaatik 200
- Artshhovski, Artemi, nõukogude arheoloog 500
- Aspelin, Juhana Reinhold, soome arheoloog 300
- Bauer, Nikolai, nõukogude numismaatik 200
- Bolz, Martin Hermann, muististe koguja 200
- Boucher de Perthes, Jacques, prantsuse arheoloog 300
- Brjussov, Aleksander, nõukogude arheoloog 300
- Brogger, Anton Wilhelm, norra arheoloog 300
- Buchholtz, Anton, balti-saksa ajaloolane, arheoloog, numismaatik 200
- Childe, Gordon, inglise arheoloog 500
- Dannenberg, Hermann, saksa numismaatik 200
- Déchelette, Josephe, prantsuse arheoloog 300
- Dörpfeld, Wilhelm, saksa arheoloog 300
- Ebert, Max, saksa arheoloog 400
- Evans, Arthur John, inglise arheoloog 300
- Farmakovski, Boriss, vene ja nõukogude arheoloog 200
- Friedenthal, Adolf, balti-saksa arheoloog 200
- Gorodtsov, Vassili, vene ja nõukogude arheoloog 400
- Grewingk, Constantin, mineraloog ja arheoloog 400
- Gurina, Niina, nõukogude arheoloog 200
- Hackman, Alfred, soome arheoloog 400
- Hausmann, Richard, balti-saksa ajaloolane ja arheoloog 400
- Indreko, Richard, eesti arheoloog 300
- Jaanimäe, Lembit, eesti nõukogude arheoloog 200
- Jefimenko, Pjotr, nõukogude arheoloog 500
- Jung, Jaan, asjaarmastaja-arheoloog 400
- Kisseljov, Sergei, nõukogude arheoloog 300
- Kivikoski, Ella, soome arheoloog 200
- Kruse, Friedrich, ajaloolane ja arheoloog 300
- Kulikauskas, Pranas, leedu nõukogude arheoloog 200
- Markov, Aleksei, vene numismaatik 200
- Montelius, Oscar, rootsi arheoloog 300
- Moor, Harri, eesti nõukogude arheoloog 750, P
- Mortillet, Gabriel de, prantsuse arheoloog 300
- Müller, Sophus, taani arheoloog 300
- Nerman, Birger, rootsi arheoloog 200
- Niederle, Lubor, tšehhi keeleteadlane ja arheoloog 300
- Okladnikov, Aleksei, nõukogude arheoloog 300

ssek, Tatjana, nõukogude arheoloog 300
 Strovski, Boriss, nõukogude arheoloog 300
 smusson, Nils Ludvig, rootsi numismaatik 200
 bakov, Boriss, nõukogude arheoloog 500
 andre, Osvald, eesti nõukogude ajaloolane ja arheoloog 200
 hliemann, Heinrich, saksa asjaarmastaja-arheoloog 300
 hmiedehelm, Marta, eesti nõukogude arheoloog 400
 asski, Ivan, nõukogude numismaatik 200
 itsõn, Aleksander, vene arheoloog 400

Spreckelsen, Arthur, balti-saksa arheoloog 200
 Stenberger, Mårten, rootsi arheoloog 200
 Šturms, Eduards, läti arheoloog 300
 Tallgren, Aarne Michael, soome arheoloog 750, B, P
 Thomsen, Christian Jürgensen, taani arheoloog 300
 Tretjakov, Pjotr, nõukogude arheoloog 300
 Vasmer, Roman, nõukogude numismaatik 200
 Äyräpää, Aarne, soome arheoloog 500

3. ANTROPOLOOGIA

afrika (rahvad) 200
 asia (rahvad) 200
 ahvinimesed 400
 ameerika (rahvad) 200
 antropogenees 300
 antropoloogia 1500, B
 antropomeetria, tähtsamaid antropoloogia meetodeid 500, B
 ardu, kalmistu Eestis 465, J
 steeniline konstitutsioon 100
 austraalia (rahvad) 100
 austraalopitekus, inimese eellane 800
 ahhükefaalsus, lühipealisus, vt. pea pikkuse-laiuse indeks 100
 ahhükraansus, lühipealisus, vt. pea pikkuse-laiuse indeks 100
 arô-Magnon 100
 olihhokefaalsus, pikapealisus, vt. pea pikkuse-laiuse indeks 100
 olihhokraansus, pikapealisus, vt. pea pikkuse-laiuse indeks 100

eestlased 1000, B
 epicanthus, silmanurga kattevolt 150
 etniline antropoloogia, vt. rassiteadus 50
 eureensus, laianäolisus, vt. näoindeks 50
 europiidid 400
 Euroopa (rahvad) 200
 eurüprosoopsus, laianäolisus, vt. näoindeks 50
 gigantopitekus, vt. ahvinimesed 50
 heidelbergi inimene, paleoliitiline kolju 200
 hominiidid, inimlased 300
 Homo, inimene 200
 idabalti tüüp 300
 inimese morfoloogia 600
 inimese põlvnemine 1000
 inimrassid 4000, J₂₂ kleebisel (2 tahvliit) K kleebisel

javantropus, vt. neandertallased 50
Jõuga, kalmistu Eestis 150

Kaberla, kalmistu Eestis 200
kammkeraamika kultuurid 300
Kesk-Aasia (rahvad, NSVL) 200
keskninalisus, vt. ninaindeks 50
kesknäolisus, vt. näoindeks 50
keskpealisus, vt. pea pikkuse-laiuse indeks 50
kitsaninalisus, vt. ninaindeks 50
kitsanäolisus, vt. näoindeks 50
koljuindeks, vt. pea pikkuse-laiuse indeks 50
kranioloogia 100
kromanjoonlased 1000, J

leedulased 200
lepteensus, kitsanäolisus, vt. näoindeks 50
leptoprosoopsus, kitsanäolisus, vt. näoindeks 50
leptoriinsus, kitsaninalisus, vt. ninaindeks 50
lääne-balti tüüp 300
lätlased 200
lühipealisus, vt. pea pikkuse-laiuse indeks 50

megantropus, vt. ahvinimesed 50
meseensus, kesknäolisus, vt. näoindeks 50
mesognaatsus 100
mesokefaalsus, keskpealisus, vt. pea pikkuse-laiuse indeks 100
mesokraansus, keskpealisus, vt. pea pikkuse-laiuse indeks 100
mesoprosoopsus, kesknäolisus, vt. näoindeks 50
mesoriinsus, keskninalisus, vt. ninaindeks 50
mestiits 50
metiss 200
mongoliidid 400
mongoli volt 200
mulatt 50

neandertallased 1000, J
negriidid 400
ninaindeks 200
näoindeks 300

ortognaatsus 100

paleoantropoloogia 500
parantropus, vt. australopitekus 50
pea pikkuse-laiuse indeks 300
pikapealisus, vt. pea pikkuse-laiuse indeks 50
pitekantropus 600, J
platüriinsus, laianinalisus, vt. ninaindeks 50
plesiantropus, vt. australopitekus 50
prognaatsus 100
proto-euroopa tüüp 200
põhjatüüp 300

rassism 200
rassiteadus 300

Siber (rahvad) 200
silmaülased mõikad 100
sinantropus 600, J
soome-ugri rahvad 1000
steatopüügia 150

Taga-Kaukaasia (rahvad, NSVL) 200
Tamula, neoliitiliste luustike leiukoht Eestis 200
telantropus, vt. australopitekus 50

ukrainlased 200

valgevenelased 100
Valma, neoliitiliste luustike leiukoht Eestis 465, J
venekirveste kultuur, hilisneoliitikumis Eestis 200
venelased 500

ürginimesed, vt. neandertallased 50

BIOGRAAFIAD

Aul, Juhan, eesti nõukogude antropoloog 300 (k. a.)

Bogdanov, Anatoli Petrovitš, vene antropoloog 300

Bunak, Viktor Valerianovitš, nõukogude antropoloog 400

Debets, Georgi Frantsovitš, nõukogude antropoloog 400

Deniker, Jossif Jegorovitš, vene antropoloog, töötas Prantsusmaal 300

Dubois, Eugen, hollandi antropoloog 200

Gerassimov, Mihhail Mihhailovitš, nõukogude antropoloog ja skulptor 500

Mark, Karin, eesti nõukogude antropoloog 300

Martin, Rudolf, saksa antropoloog 300

Tšeboksarov, Nikolai Nikolajevitš, nõukogude antropoloog 300

Weinberg, Richard, vene antropoloog 200

A

25888

ETNOGRAAFIA
ARHEOL., ANTHROOL.

ЭНЦИКЛОПЕДИЯ ЭСТОНСКОЙ ССР

Проект словаря

Этнография, археология и антропология

На эстонском языке

Эстонское Государственное Издательство

Таллин, Пярнуское шоссе, 10

Toimetaja R. Tuusov

Tehniline toimetaja J. Pedari

Korrektorid M. Sepp ja S. Uussalu

Ladumisele antud 7. V 1964. Trükkimisele
antud 28. V 1964. Paber 60×90, 1/16. Trüki-
poognaid 1,25. Arvestuspoognaid 1,25. Trüki-
arv 500. MB-03585. Tell. nr. 1357. Trükikoda
«Bolševik», Viljandi, V. Kingissepa 26/31.

Tasuta

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 01016757 7